

Schosberger Józsefné

Ez édesanyám, Schosberger Józsefné [szül. Feith Paula]. A kép Rákospalotán készült, 1914-ben. Itt élt akkor anyám. Anyám itt ápolónői ruhában van. Az első világháború alatt anyám egy katonai kórházban dolgozott Budapest mellett. Amikor a háború véget ért, a Vöröskeresztől arany kitüntetést kapott a munkájáért.

Édesanyám, Paula 1895-ben született, Újpesten. [A rendelkezésre álló információk alapján nem rekonstruálható az iskolai út: nem világos, hogy valóban polgári iskolát végzett-e vagy a Veres

Pálné utcai leánygimnáziumban végzett -- a későbbiek alapján úgy tűnik, hogy gimnáziumot végzett; 'mérnöki szakközépiskola' biztosan nem létezett; végül a 'Montessori akadémiának' sem tudunk nyomára bukkanni. Elképzelhető, hogy voltak tanfolyamok, ahol oktatták a Montessori-pedagógiát, de a Magyar Montessori Egyesület maga csak 1932-ben alakult meg. -- A szerk.]. Amikor Újvidékre költözött, ő volt az első ember, akinek olyan végzettsége volt, amivel a gyerekeket iskolán kívüli tevékenységekre lehet oktatni. A Montessori módszert használta, ami akkor nagyon modernnek számított, és azóta is fennmaradt [Maria Montessori (1870--1952) -- a nevét viselő reformpedagógiai koncepció megalkotója. Alapelve: a gyermek maga végezzen el mindent, ami fejlődését elősegíti, önmaga alkossa meg képzetait, fejlessze érzékszerveit, építse fel személyiségét. -- A szerk.].

Nagyon ügyes volt. Mindig mindenfélét csinált, rajzolt, kézimunkázott, különféle dekorációkat készített fából, gobleinket csinált, vázákat készített és díszített. Imádtam segíteni neki; vettem például egy sima vázát, befestettük feketére, és valamilyen más színnel figurákat rajzoltunk rá. Utána lelakoztunk, és nagyon szép lett.

Újvidéken volt egy zsidó óvoda is. Anyám alapította az 1930-as évek elején, saját költségén. Ez volt az első és egyetlen zsidó óvoda Újvidéken. 1935-ben, a Zsidó kultúrotthon megnyitása után az óvoda beköltözött a kultúrházba, és ekkor a hitközség át is vette. De az óvodát továbbra is anyám vezette.

Egész Újvidéken jól ismerték az óvodát, a zsidó gyerekek mellett nem zsidók is voltak. Rajzoltak, zsidó dalokat tanultak, szobrot készítettek agyagból. Az egész óvodát kisgyerekeknek szerelték föl kis asztalokkal, székekkel, sőt még kis mosdók és vécék is voltak. A gyerekeknek volt egyenruhájuk, fehér ruhácska kék széllel és egy kék mógén Dóviddal a bal oldalon, a gyerekek nevét pedig a ruha zsebére írták rá. A gyerekek gyakran készültek előadással az ünnepekre, Hanukára, Purimra, amit előadtak a hitközség tagjainak. Egy-két előadásnak még a címére is emlékszem: "Adriai éjszaka", "Gyerekek konferenciája" meg az "Erdei álom". Ezek nagyon egyszerű kis színdarabok voltak, amikben még a legkisebb gyerekek is részt tudtak venni. Időnként mi is szerepeltünk az öcsémmel.